

Czynniki wpływające na straty w lęgach kormorana *Phalacrocorax carbo sinensis* i czapli siwej *Ardea cinerea* w kolonii lęgowej w Kątach Rybackich

Anna Buczma

Kormoran i czapla siwa, odbywając lęgi w kolonii w Kątach Rybackich, w tym samym miejscu i czasie, uzależnione są od identycznych warunków pogodowych i, przynajmniej częściowo, od tej samej bazy pokarmowej. Celem pracy było zbadanie, jakie czynniki i w jaki sposób warunkują śmiertelność piskląt obu gatunków oraz ocena, jak te same czynniki wpływają na straty w lęgach ptaków o odmiennej ekologii, etologii i biologii rozrodu. Dane o liczebności gniazdujących par, fenologii lęgów obu gatunków, wielkości strat w lęgach na etapie inkubacji, klucia i na etapie pisklęcym, gromadzono w latach 2005-2010 w różnych partiach kolonii. Badano także wiek i płeć ginących piskląt oraz rejestrowano warunki meteorologiczne.

Czynnikiem w znaczący sposób determinującym termin rozpoczęcia lęgów przez oba gatunki jest ustąpienie pokrywy lodowej z Zalewu Wiślanego. Śmiertelność piskląt obu gatunków zwiększają ekstremalne zjawiska pogodowe i długotrwałe załamania pogody takie jak silne wiatry i sztormy, powodujące spadanie gniazd i piskląt oraz długotrwałe opady, ograniczające żerowanie dorosłych ptaków. Śmiertelność piskląt kormorana zwiększać mogą także długie okresy z silnym nasłonecznieniem. Pisklęta kormorana giną istotnie częściej przed ukończeniem czwartego tygodnia życia, a pisklęta czapli - po ukończeniu trzeciego tygodnia życia.

Dla obu gatunków względna wczesność/późność lęgów wpływa istotnie na wielkość strat w lęgach i jest istotniejsza niż data rozpoczęcia klucia. Straty w lęgach późniejszych w sezonie są większe, niezależnie od daty rozpoczęcia lęgów i ich synchronizacji. U obu gatunków, mimo różnicy w stopniu dymorfizmu płciowego, wykazano ukierunkowaną płciowo selekcję w obrębie lęgów: u czapli pisklęta - samce giną istotnie częściej, u kormorana istotnie częściej giną pisklęta - samce z późniejszych lęgów.

Wraz ze wzrostem liczby gniazdujących par kormoranów, średnia wielkość zniesienia u tego gatunku malała. Wraz ze spadkiem liczby gniazdujących par czapli, średnia wielkość zniesienia u tego gatunku spadała. Im większe były straty w lęgach czapli, tym mniej ptaków przystępowało do rozrodu w następnym sezonie, nie stwierdzono takiej zależności dla kormorana. Na spadek wielkości kolonii kormorana wpłynęło najprawdopodobniej przeeksploatowanie bazy pokarmowej. Na spadek wielkości kolonii czapli wpłynęła najprawdopodobniej zwiększona presja ludzka (turystyka) i drapieżnicza (bielik). Liczebności obu gatunków w kolonii w Kątach nie są w istotny sposób ze sobą skorelowane.